

Co je plagiátorství a jak se mu vyhnout¹

Obecně můžeme plagiátorství definovat jako nepřiznané použití práce druhých, jakoby to byla vaše vlastní původní práce. Student může být shledán vinným z plagiátorství, i když neměl úmysl podvádět.

Rozsah plagiátorství

a) Plagiátorství může být výsledkem:

- kopírování (použití jazyka a / nebo myšlenky druhé osoby jako své vlastní);
- tajné dohody (nedovolené spolupráce).

b) Metody plagiátorství zahrnují:

- přímou citaci jazyka, dat nebo ilustrací druhé osoby bez jasného označení, že nejde o vaše vlastní autorství a uvedení zdroje;
- parafrázování kritické práce druhých bez označení, že jde o práci druhých (a to i pokud byla některá slova nebo jejich pořadí změněna) – pokud odpovídajícím způsobem nepřiznáte, že užíváte původní myšlenky někoho jiného, stále se jedná o plagiátorství;
- použití myšlenek druhých bez reference k jejich zdroji;
- kopírování a vkládání zdrojů z Internetu a účelem vzniku směsi online zdrojů;
- tajná spolupráce s druhou osobou, včetně zapojení osoby, která nemá povolení účastnit se společného projektu;
- odevzdání práce, která je výsledkem i práce druhých (např. na sběru dat), bez jasného označení jejich příspěvku ke vzniku díla.

c) Plagiátorství se může vztahovat ke všem typům zdrojů a všem médiím:

- nejen textu, ale i k ilustracím, hudebním citacím, počítačovému kódu atd.;
- nejen textům publikovaným v knihách a časopisech, ale také staženým z webových stránek nebo jiných médií;
- nejen publikovaným, ale i nepublikovaným dílům, včetně podkladů přednášejících a práci jiných studentů.

Plagiátem není

- a) Parafráze – umožňuje obsah díla vyjádřit jiným způsobem, např. v textu použitím jiných slov. I v takovém případě se ale musí na původní zdroj odkazovat, přičemž musí být jasné, co vše je v daném textu parafrází. Neuvedení zdroje parafrázovaného textu je plagiátorstvím.

---

¹ Následující text je mírně upraveným překladem *Plagiarism Guidelines* Katedry historie a filosofie vědy Univerzity v Cambridgi ([dostupné zde](#)). Pasáže specifikující případy, kdy se nejedná o plagiát, jsou převzaty z dokumentu *Prevence a posuzování plagiátorství na UK. Výstup komise etiky vědecké práce a problematiky související s plagiátorstvím na UK*, který je připraven ke schválení rektorem UK v únoru 2020.

- b) Kompilace – je dílo vzniklé složením myšlenek z vícera jiných původních děl. Kompilace sice většinou neobsahuje žádný nový tvůrčí poznatek, ale i tak není kompilace pouhým doslovným kopírováním částí přejatých děl. Měla by být uceleným dílem zabývajícím se určitou problematikou. Do této kategorie lze řadit i určité typy učebnic a přehledových (syntetizujících) prací, jejichž deklarovaným cílem není přinést nové poznatky, nýbrž podat uživateli souhrn dosavadního bádání. I kompilační práce musí na své zdroje jasně odkazovat.
- c) Všeobecně známá fakta – jimi se rozumí obecně známé skutečnosti (i oborově specifické), které se dají velmi snadno ověřit, např. ve všeobecných publikacích. Patří mezi ně např. geografické či historické údaje, všeobecně známé informace nebo základní matematické definice. V takových případech není třeba odkazovat na zdroj. Pokud existují pochybnosti, zda se má údaj citovat, je lepší zdroj uvést. Všeobecně známá fakta lze definovat jako fakta, která lze nalézt ve velkém množství dostupných zdrojů, a jsou známa širokému okruhu lidí.
- d) Reprodukce výsledků cizích autorů v přehledových pracích s náležitými citacemi původních prací.

Autoplagiátorství

Pokud je práce, která je podkladem pro dílčí nebo závěrečné hodnocení v kursu (popř. dokonce bakalářská nebo diplomová práce) založena na předchozím díle, je nezbytné tuto skutečnost v textu jasně uvést a náležitě na předchozí práci odkázat stejně, jako kdyby byla napsána jinou osobou.

Hodnotitel textu by neměl mít pochybnost o tom, jakou část práce student vypracoval v daném kursu, což je také to, co je předmětem hodnocení.

Není-li v zadání explicitně uvedeno jinak, pak odevzdáním seminární práce, nebo jiné úlohy, která je v kursu předmětem hodnocení, studenti deklarují, že žádná část jejich práce doposud nebyla předmětem hodnocení, nebo nebyla odevzdána jako podklad pro hodnocení v jiném kursu.

Jak se vyhnout plagiátorství

Různé obory mají různé slohové zvyklosti. Úzus, který je obvyklý ve vaší disciplíně, byste měli konzultovat s vyučujícím kursu, popř. s vedoucím vaší práce. Nicméně hlavní body jsou tyto:

- Když prezentujete názory a dílo druhých, vložte do textu označení zdroje a v seznamu literatury uveďte celý bibliografický údaj odkazované práce. U odkazů na literaturu uvádějte i konkrétní stránky, např. „Popírání existence tříd je pro Bourdieuho de facto popíráním diferencí a jejich principů (Bourdieu, 1998: 19)...“; odkaz na celý text uvádějte pouze v případě, že jde o hlavní tezi práce, např.: „Ve svém stěžejním díle se Weber zabývá vztahem protestantské etiky a zrodu kapitalismu (Weber, 1904-1905).“

- Pokud citujete doslovný text, vložte citaci do uvozovek a uveďte přesný odkaz a v seznamu literatury uveďte celý bibliografický údaj odkazované práce, např.: „Domnívám se společně s Maxem Weberem, že člověk je zvíře zavěšené do pavučiny významů, kterou si samo upředlo, považují kulturu za tyto pavučiny a její analýzu tudíž nikoli za experimentální vědu pátrající po zákonu, nýbrž za vědu interpretativní pátrající po významu. To co hledám, je vysvětlení, interpretuji sociální projevy, jež jsou na povrchu záhadné.“ (Geertz 2000, s. 15)

Chcete-li do textu vyložit práci druhých, abyste mohli vytvořit protiargument, oddělte citovaný text od vašeho vlastního textu (např. odsazením odstavce) a jako v předchozích případech jej označte uvozovkami a odkazem.

Než budete při kopírování textu pokračovat dál, poznamenejte si k němu autora a odkaz. Až se o pár týdnů později opět k textu vrátíte, nebudete si omylem myslet, že jde o vaše vlastní dílo.

V případě, že reprodukuje ilustraci nebo do grafu začleňujete data někoho jiného, vložte do legendy odkaz na původní dílo:

- např. (hodnoty převzaty z Webb, 1976).

Jestliže chcete spolupracovat s druhou osobou na vašem vlastním projektu, měli byste si u vyučujícího kursu nebo vedoucího vaší práce zjistit, zda je toto dovoleno a žádat o svolení. Pokud jste získali svolení ke spolupráci s dalšími výzkumníky, musíte v úvodní části práce uvést, jaký byl jejich příspěvek. Existuje-li pochybnost o tom, kdo k jaké části textu přispěl, měli byste to v textu vyjasnit kdykoli to bude potřeba, např.:

- Za určení hladiny významnosti testu děkuji Michalovi Kotíkovi.

Buďte obezřetní při kopírování a vkládání informací z elektronických médií; neopomeňte uvést zdroj těchto informací.

Zlaté pravidlo

Hodnotitel nesmí mít pochybnost, které části vaší práce je vašim původním dílem a které jsou oprávněným vlastnictvím někoho jiného.

Pokud si stále nejste jisti, jestli vaše texty odevzdávané v kursu nenaplnují znaky plagiátorství, požádejte o konzultaci vyučujícího kursu.

.....

Důsledky plagiátorství pro studenty FSV UK

Při zpracování textů, které jsou podkladem pro hodnocení studenta v kursu, je pro studenty závazné [Opatření děkana č. 18/2015](#) (Citace a uvádění pramenů: opatření proti plagiátorství). Porušení tohoto opatření bude řešeno v souladu s Metodickým materiálem UK Postup při podezření na plagiát ve studentských pracích a s [Disciplinárním řádem FSV UK](#).

Výtah z Metodického materiálu UK pro postup při podezření na plagiát ve studentských pracích

Podezření na plagiát v rámci předmětu: Získá-li vyučující při kontrole odevzdané seminární (či jiné) práce podezření, že práce není původním dílem studenta, písemně (listině nebo elektronicky) upozorní studenta, že taková práce není pro úspěšné splnění kontroly studia předmětu přípustná. Řešení nastalé situace mohou být různá (kupř. dle stupně / ročníku studia, zaměření předmětu, rozsahu provinění (objem opsaných pasáží, úmysl apod.), například přepracování zadané práce, příp. neúspěšné zakončení předmětu. Doporučujeme o každém případě sepsat protokol (ideálně doplněný o popis zjištěných nedostatků – například analýzou údajů získaných užitím systému kontroly původnosti práce). Kromě toho by měl dát vyučující děkanovi podnět k zahájení disciplinárního řízení se studentem.

Podezření na plagiát závěrečné práce: Získá-li vedoucí práce v průběhu přípravy práce podezření, že práce není původním dílem studenta, písemně (listině nebo elektronicky) upozorní studenta, že tato skutečnost může mít vliv na úspěšnou obhajobu práce, doporučí přepracování práce, příp. uvede toto své podezření i s odůvodněním do posudku a práci nedoporučí k obhajobě.

Získá-li vedoucí práce nebo oponent při psaní posudků na již odevzdanou práci podezření (např. na základě analýzy systémem kontroly původnosti práce Turnitin, či jiným dostupným systémem), že práce není původním dílem studenta, uvede toto své podezření i s odůvodněním do posudku a práci nedoporučí k obhajobě.

Je-li obhajovaná práce, která má aspoň v jednom posudku důvodné podezření, že práce není původním dílem studenta, a není-li toto podezření v průběhu obhajoby vyvráceno, práce nebude obhájena a důvod bude uveden v protokolu včetně podkladů pro toto podezření (například výstup z analýzy systémem kontroly původnosti práce).

Objeví-li se během průběhu obhajoby podezření, že práce není původním dílem studenta, a není-li toto podezření v průběhu obhajoby vyvráceno, práce by neměla být obhájena a důvod bude uveden v protokolu o průběhu obhajoby včetně podkladů pro toto podezření (například výstup z analýzy systémem kontroly původnosti práce).

Ve všech případech by měl být dán podnět k zahájení disciplinárnímu řízení se studentem.